

KARLSTADS KOMMUN**KOMMUNLEDNINGSKONTORET**

Remissvar, 2024-04-30
Paul Mosson, 054-540 67 90
paul.mosson@karlstad.se

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar – Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18)

Dnr KS/2024:154 Dpl 1.1.4.4

Sammanfattning

Kommunen är positiv till att det införs nya gemensamma regler för att höja nivån på cybersäkerheten i hela EU och ser även positivt på att hela kommunen nu kommer att omfattas av de nya reglerna. Kommunen ifrågasätter dock de slutsatser utredningen kommit fram till när det gäller kommunala nämnder och resonemanget om att det inte är möjligt att se dem som fristående enheter. Det kan också ifrågasättas om ledningens ansvar och kravet på utbildning ska begränsas till kommunstyrelsen när kommunens nämnder är självständigt ansvariga för den verksamhet de bedriver. Med hänsyn till att kommunerna kommer att få flera tillsynsmyndigheter att förhålla sig till är det väldigt viktigt att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tar ett samlat grepp kring samordning och styrning av föreskrifter så att samma förutsättningar gäller oavsett tillsynsmyndighet. Det är viktigt att kommunerna får en enhetlig tillämpning att förhålla sig till.

Karlstads kommuns synpunkter

Karlstads kommun har erbjudits att vara remissinstans och lämnar sina synpunkter på remissförslaget i huvudsak i samma ordning som de olika områdena tas upp i remissen. Inledningsvis vill kommunen framhålla att man delar utredningens uppfattning i stort och intentionerna med förslaget.

Tillämpningsområde (avsnitt 5)

Kommunen ser positivt på att hela kommunen omfattas av de nya reglerna eftersom det ligger väl i linje med kommunens pågående insatser för att få till ett systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Kommunerna (avsnitt 5.2.10)

Kommunen har svårt att förstå utredningens resonemang om varför det inte skulle vara möjligt att se en nämnd som en särskild enhet. Hänvisningen till att det är styrelsen som enligt kommunallagen 6 kapitel 15 § företräder kommunen är i och för sig riktig men kompletteras av vad kommunfullmäktige beslutar. Kommunen vill i sammanhanget därför påpeka att även nämnderna genom sina reglementen normalt sett har en rätt att själva eller genom ombud företräda kommunen i mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde. Slutsatsen om att nämnder inte får företräda sig själva inom sitt verksamhetsområde stämmer därför inte.

Riskhantering och incidentrapportering (avsnitt 7)

Kommunen är positiv till att förslaget utgår från ett allriskperspektiv eftersom det stödjer inriktningen mot ett systematiskt informationssäkerhetsarbete vilket är en viktig grund i arbetet med den digitala omställningen.

Riskhanteringsåtgärder

En kommun kommer att ha flera olika tillsynsmyndigheter att förhålla sig till, vilket också kommer innebära flera olika föreskrifter. Kommunen anser inte att det är tillräckligt att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ges tillfälle att yttra sig om föreskrifter. Vår bedömning är att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap måste få ett utökat ansvar vilket innefattar en strävan att harmonisera tillsynsmyndigheternas föreskrifter, vilket även går hand i hand med allriskperspektivet, för att underlätta för kommuner.

En vanlig förutsättning i en kommun är att det finns en gemensam IT-miljö där till exempel både VA, vård- och omsorg, övriga kommunen och de kommunala bolagen delar på system, nätverk och ingår i en gemensam IT-infrastruktur. I praktiken kan det därför bli stora utmaningar om de olika föreskrifterna inte är harmoniserade.

Ansvar och utbildning

När det gäller kravet på utbildning för ledningen kan kommunen konstatera att kravet bara riktar sig till ledningen, som i utredningen pekas ut som kommunstyrelsen. Kommunen kan konstatera att varje nämnd i en kommun självständigt ansvarar för den verksamhet som bedrivs inom dess område. Även om kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och kan arbeta för att säkerställa ett systematiskt informationssäkerhetsarbete i hela kommunen så är ju ytterst nämnderna ansvariga för arbetet inom sitt område. Det kan enligt Karlstads kommun ifrågasättas om det är lämpligt att underlåta att utbilda en politisk nämnd som samtidigt är ansvarig för verksamheten. Kommunen ställer sig därför tveksam till utredningens inställning om att det uteslutande är kommunstyrelsen som är att se som ledningen och som därmed ska utbildas.

Utredningen föreslår att den närmare utformningen av krav på utbildning ska följa av föreskrifter, beroende på att utbildningen behöver sektorsanpassas och även anpassas till olika målgrupper. För att detta ska fungera i praktiken även i kommunerna samt träffa rätt målgrupp, så bör även övriga nämnder

omfattas av utbildningskravet. Kommunen uppfattar att Länsstyrelsen Stockholm blir ansvarig för utbildning inom alla områden i kommunen som inte är särskilt utpekade med egen tillsynsmyndighet. Är utgångspunkten målgruppsanpassade utbildningar vill kommunen framhålla vikten av att det tas fram anpassat för olika delar av den kommunala verksamheten och inte bara för kommunen i stort.

Incidentrapportering

Kommunen ser positivt på utredningens förslag att rapporteringen av betydande incidenter av effektivitetsskäl sker direkt till CSIRT-enheten.

För att underlätta bedömningen av vad en betydande incident är så är det viktigt att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap både preciserar och exemplifierar detta i sina föreskrifter.

Tillsyn och efterlevnad

Kommunens uppfattning är att det är viktigt att de olika tillsynsmyndigheterna samordnar sig i det proaktiva tillsynsarbetet med hänsyn till att kommunen kommer att ha flera tillsynsmyndigheter.

Ekonomiska konsekvenser av förslaget

Kommunen kan konstatera att det nya lagförslaget innebär ökade krav där det kan finnas utmaningar med att ha den kompetens som krävs i många små kommuner runtom i landet. Eftersom kraven tidigare enbart har gällt inom specifika områden som till exempel VA har enbart en begränsad del av verksamheten omfattats. För kommuner som inte haft personal och pengar till att jobba övergripande med informationssäkerhetsarbetet kan det därmed bli en stor förändring. Det kan i sin tur innebära att kommunerna endera behöver rekrytera eller köpa in stödtjänster vilket i båda fallen innebär merkostnader för kommunen. Det är därför viktigt att påpeka att finansieringsprincipen bör gälla så att kommunerna kompenseras för de kostnader de orsakas till följd av påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Linda Larsson
kommunstyrelsens ordförande

Ulrika K Jansson
kommundirektör

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter: